Principeverzoek inzake bestemmingsplanwijziging Landgoed ’t Slöttelmös.

Opgesteld door Roos Tattersall – Kok
06-01-2023

Samenvattende inleiding

Op 14-02-23 staat ons verzoek voor een bestemmingsplanwijziging op de agenda bij Stadsdeel Commissie Noord-Enschede. Voor ons een mijlpaal: na 14 jaar gespreksvoering en verkenning met de gemeente Enschede lijken dit de eerste echt concrete stappen richting de verwezenlijking van ons streven om de toekomst van landgoed ’t Slöttelmös zeker te stellen.

Het landgoed wordt op dit moment beheerd door de 5e generatie van de familie Tattersall. Waar het landgoed eerder onderdeel was van een groter geheel van circa 400 hectare waaronder het huidige waterwingebied en het vliegveld, was het ook onderdeel van een groter kapitaal. De situatie is anno nu anders. Er is nog 12 hectare, ‘verkregen’ uit de familie door uitkoop en vererving. Sinds wij in 2009 enig eigenaar werden en daarmee de enigen zijn die verantwoording dragen voor het behoud, zijn we in gesprek met de gemeente inzake het voortzetten van het landgoed en welke middelen daarvoor nodig zijn. Dit, zodat ook de 6e generatie, waar inmiddels sprake van is, in staat wordt gesteld om het landgoed in de toekomst te beheren en te behouden. Graag willen we het landgoed verduurzamen en conserveren zodat we het kunnen overdragen aan de volgende generatie, rentmeesterschap is het grootste doel in dezen.

Aanplant bos en houtwal 2019

In de afgelopen jaren hebben gesprekken met, en bevindingen door, experts uitgewezen dat ‘t Slöttelmös een unieke ‘safe haven’ is voor de fauna die foerageert in de opengestelde gebieden van Enschede- Noord. Door de recentelijke ontwikkelingen in de omgeving (openstellingen, evenemententerrein, etc.) is de urgentie van deze rustplek voor het wild alleen maar hoger geworden.

Ree met jong in ons weiland, mei 2021

De noodzaak van strenge wet- en regelgeving is ons vanzelfsprekend duidelijk wanneer het gaat om bebouwing in het (Twentse) landschap. We, en de familie Tattersall van oudsher, hebben een sterke binding met de regio en heeft waarborg van het landschap hoog in het vaandel staan. De onderzoeken in het kader van de bestemmingsplanwijziging moeten uiteraard nog plaatsvinden, echter verwachten we dat geen landschappelijke, ecologische dan wel maatschappelijke invloeden te onttrekken zijn aan de ontwikkelingen op het landgoed, anders dan positieve. Het is dan ook is het van belang voor de lezer om te realiseren dat bebouwing op 't Slöttelmös geen impact zal hebben op de contouren op en rondom het landgoed, aangezien er al reeds bebouwing staat en de nieuwe bebouwing een kwaliteitsimpuls zal zijn in esthetisch opzicht en in termen van duurzaamheid. Reden om aan te nemen is dat de functiewijziging in praktijk niet van grote aard zal zijn. Die wie zich niet in het hart van het landgoed zelf begeeft, zal geen notie hebben van ontwikkelingen op 't Slöttelmös.

De research die gedaan is ten behoeve van de totstandkoming van dit document heeft geleerd dat dit een unieke casus is. We vragen u dan ook om dit vanuit een uniek standpunt te benaderen en focus te hebben op de hoofdvraag hoe realisatie van bebouwing op dit landgoed, wat al reeds 140 jaar familiebezit is, mogelijk kan zijn. Het ambtelijk advies heeft reeds aangetoond dat dit principeverzoek binnen de kaders en het beleid van de gemeente Enschede past. Daarnaast hebben de betrokken wethouders ook hun akkoord gegeven op het indienen van dit plan. We hopen dan ook dat de leden van Stadsdeelcommissie Noord de meerwaarde van het behoud en beheer van dit unieke stukje Enschede inzien en ons steunen in de mening dat dit mogelijk is door een woonbestemming toe te voegen aan het landgoed zodat wij kunnen blijven investeren in het landgoed en het, volgens traditie, kunnen doorgeven aan de 6e generatie.

Samengevat komt het neer op de wens om permanente bewoning toe te staan middels een nieuw te bouwen woonhuis, het vernieuwen en aanpassen aan de huidige wensen en vereisten (t.a.v. het onderhoud) van de

opstallen. De woning is nodig om het economisch dragerschap te waarborgen, het bezitten en beheren van een woning elders alsmede het bezitten en beheren van ’t Slöttelmös behoort niet tot onze (financiële) mogelijkheden.

De vernieuwing en aanpassing van de opstallen is nodig omdat de hoofdschuur dateert van voor de oorlog en aan vernieuwing toe is, daarnaast is aanpassing vereist aangezien de apparatuur om het landgoed te onderhouden inmiddels vervangen en gemoderniseerd is en hierdoor de vereisten aan de opstalling ook veranderd zijn.

De hoofdwoning zal onder architectuur en volgens de meest duurzaam mogelijke standaarden, passend in het landschap ontworpen en gebouwd worden. Met duurzaam doelen we zowel op de kwaliteit van het ontwerp als ook het materiaalgebruik en hergebruik van materialen uit de oude woning daar waar mogelijk. Ook zal het ontwerp van de hoofdwoning levensloopbestendig zijn.

Bovenstaande is een samenvatting van onze argumenten om tot een bestemmingsplanwijziging over te gaan. Voor meer informatie verwijs ik naar de rest van dit document, daarin zullen ook de maatschappelijke voordelen inzake bovenstaande benoemd en verder uitgelegd worden.

Alle commissieleden een uitnodiging ontvangen om het landgoed te bezoeken of contact op te nemen voor meer achtergrond- informatie.

Frederik en Roos Tattersall
Enschede, 06-01-2023

Catalpa op scheiding gazon en weiland, augustus 2019

Inhoud

Samenvattende inleiding....1
1. Achtergrond 4
2. Afwegingen maatschappelijk en privé. 5
2.1 Maatschappelijke belangen verder toegelicht. 5
2.2 Privé belangen verder toegelicht....7
3. Garantie 8

Haas en reëen in weiland, september 2019

1. Achtergrond

Locatie

De locatie waar de bestemminsgplanwijziging betrekking op heeft is landgoed ‘t Slöttelmös, een erfenis van vroegere aangekochte gronden van de familie Tattersall. Dit landgoed ligt op de Grefteberghoek, in de driehoek Enschede-Oldenzaal-Hengelo, tegen het (voormalige) vliegveld aan. De kadastrale gegevens zijn de volgende: C 9039 , C 8483 (C1), C 8482. Het adres: Weerseloseweg 352, 7522PT Enschede.

Historie en omvang

Het landgoed omvatte vanaf de aankoop eind 19e eeuw tot 1940 +/-100 hectare, in de twintiger jaren zijn stukken grond van ‘t Slöttelmös ter beschikking gesteld aan KLM oprichter Albert Plesman ten behoeve van de ontwikkeling van de luchthaven. Een aantal jaren nadat de luchthaven en ‘t Slöttelmös werden geconfisqueerd door de Duitse bezetter kwam het eigendom in handen van de Nederlandse staat. De gronden werden onteigend en daarmee werd ook de omvang van het landgoed terugbracht tot een kleine 13 hectare. In de jaren ’50 zijn de gronden weer terug gekomen in de familie. Deze bos-, natuur- en cultuurgrond is nu in het beheer van de 5e generatie van de familie Tattersall (Frederik Richard). In 2009 hebben we door o.a. verkoop van onze woning familieleden die het landgoed aan derden wilden verlopen kunnen uitkopen en daarmee weten te behouden.

Kenmerken

De van oorsprong aanwezige heidevelden zijn eind 19e eeuw ontgonnen en op de locatie van het huidige landgoed omgevormd tot een parklandschap naar Engels voorbeeld, wat destijds ook de trend was in de landgoederen van Twente. De contouren hiervan zijn zijn nog steeds - en weer - zichtbaar. Denk hierbij aan monumentale beukenlanen, waterpartijen, en de restanten van het arboretum. Echter heeft de tand des tijds en verschillende vormen van (gebrek aan) beheer ook invloed gehad op het uiterlijk van het landgoed. Door een gebrek aan (mogelijkheden tot) beheer is een deel van het landgoed verwilderd en dit houden wij nu - gecontroleerd - in stand ten behoeve van de flora en fauna die hier profijt van hebben. Het is dus een uniek stuk grond, een combinatie van natuur en cultuur die een veilige plaats biedt voor het foerageren maar ook voortplanten van divers klein- en groot wild en een uitgebreide fauna.

Beukenlaan, september 2020

Vanaf de oprichting tot en met nu hebben er altijd verschillende vormen van bebouwing op het landgoed gestaan. Dit was bebouwing ten behoeve van recreatie (jachthuis, theehuisje, recreatiewoning) maar ook - vooral - ten behoeve van het onderhoud van het landgoed (schuur en losse opstallen). Daarnaast is 'commandocentrum 1', het hoofdgebouw van 'het Fliegerhorst', ten tijde van de oorlog gebouwd [1] op het landgoed en dit is pas in 2002 gesloopt. Dit betrof een aanzienlijk grote 'bunker- boerderij', zoals ze nu ook nog op het Zuidkamp (Vaneker) en op het Prins Bernhardpark staan, welke nu ook particulier bewoond worden. Dit stuk, C1, hebben wij enkele jaren geleden teruggekocht van de Nederlandse Staat en weer toegevoegd aan het landgoed.

De eerder beschreven historie heeft zijn impact gehad op de huidige flora en fauna die te vinden zijn op het landgoed. Een combinatie van aangelegde en ontstane natuur zorgt voor een mooie dynamiek van bomen, planten, zoogdieren, amfibieën, vogels en insecten die - met wat hulp van humaan beheer - in balans is. Het landgoed is onderdeel van een jachtgebied, echter is er al enkele jaren niet gejaagd op 't Slöttelmös en dit zal

[1] http://www.commissiemer.nl/docs/mer/p18/p1893/1893-207waardestelling.pdf

in de toekomst ook alleen op 'afroep' zijn indien wij, in samenspraak met de jachtbeheerder, een onbalans in de wildstand constateren. Verder zijn wij continu in overleg met instanties en kenners als Landschap Overijssel, om te kijken waar en hoe de kwaliteit van het landschap nog een verdere impuls kan krijgen.

2. Afwegingen maatschappelijk en privé.

Maatschappelijk belang	**Privé belang**
Instandhouding: Door particulier beheer bescherming en behoud van cultureel en ecologisch kwetsbaar gebied. Permanente bewoning betekent ook permanent toezicht, gezien het opkomende aantal meldingen van vandalisme, inbraak, afvaldump en stroperij is dit meer noodzaak dan luxe. [2] [3]	Dit creëert de mogelijkheid tot instandhouding familie erfgoed.
Ontwikkeling: Door realisatie van diverse initiatieven op het gebied van inrichting van het landgoed verhogen en ontwikkelen van de ecologische meerwaarde van het gebied [4]. Actuele voorbeelden hiervan zijn het omvormen van agrarisch grond naar nieuwe natuur, en het initiatieven rondom de waterhuishouding. De uitwerking van deze initiatieven betreft niet alleen 't Slöttelmös maar is van meerwaarde op de gehele omgeving (flora- en fauna stand, waterbeheer).	Realisatie/vernieuwing woning en opstallen.
Bufferzone: Door particulier beheer en toezicht garanderen we ook een 'bufferzone' voor de fauna die leeft in de opengestelde gebieden van Hof Espelo, Vliegveld etc.	
Openstelling: Door instandhouding kan het landgoed ook ter beschikking gesteld worden voor (tijdelijke) opstelling op verzoek, voor bijvoorbeeld werkgroepen of andere (educatieve) doeleinden.	

2.1 Maatschappelijke belangen verder toegelicht.

1. **Door particulier beheer: bescherming en behoud van cultureel en ecologisch kwetsbaar gebied.**

   Vandalisme, illegale afvaldump, stroperij en andere criminele activiteiten zijn helaas in steeds meer aan de orde van de dag in het buitengebied van Enschede. Buiten de stad kan men zich snel aan het zicht onttrekken en is het voor toezichthouders niet altijd mogelijk om (direct) te kunnen handelen[5]. Het voormalige defensieterrein is deels opengesteld voor de in de natuur geïnteresseerde bezoeker - maar trekt helaas ook publiek dat er voor andere doeleinden komt. Dit resulteert in overlast van motorcrossers, dump van huisraad etc.

   Als beheerders van terrein in dit gebied zijn wij nauw betrokken bij diverse initiatieven die overlast monitoren en melden - en daarmee proberen in te perken. Daarnaast hebben wij helaas op ons eigen

[2] https://www.tubantia.nl/enschede/stroperij-leidt-in-twentse-natuur-tot-levensgevaarlijke-situaties~a40f9a6e/
[3] https://1drv.ms/u/s!AtqJKFJILtU1pRVvmgl8DnWepU7e?e=U8wPkg
[4] https://fd.nl/fd-outlook/1103928/landgoed-zonder-particuliere-eigenaar-is-als-een-kerk-zonder-dominee?_ga=2.255092872.1660973210.1568633048-2034118911.1568633048#
[5] https://www.tubantia.nl/binnenland/boswachters-vrezen-voor-hun-veiligheid-en-eisen-maatregelen~a577df33/

terrein ook direct te maken met overlast. De lijst met incidenten is lang, en gaat van ongewenst bezoek (van diverse pluimage) tot concrete vernielingen.

Nu is op dit moment onze aanwezigheid op het landgoed niet duidelijk zichtbaar. Op het moment dat het voor de - ongenodigde bezoeker/kwaadwillenden - duidelijk is dat het landgoed permanent bewoond wordt, zal dit een preventieve werking hebben en verwachten wij dat de overlast voor de natuur hiermee verminderen zal. Daarnaast kunnen we, mocht er toch sprake zijn van overlast, sneller in actie komen zodra we permanent en (heimelijk door camera bewaking) zichtbaar aanwezig zijn op het landgoed.

Eerste vijver, herfst 2019.

2. **Door realisatie van diverse initiatieven verhogen en ontwikkelen van van de ecologische meerwaarde van het gebied. De uitwerking van deze initiatieven betreft niet alleen 't Slöttelmös maar is van meerwaarde op de gehele omgeving.**

Het onderhouden van het landgoed vergt verregaande inspanningen, in fysieke en en financiele zin evenals qua tijdsinvestering. Niet alleen moet er met oog op de originele aanleg onderhoud gepleegd worden, ook moeten nieuwe ontwikkelingen gemonitord worden en hierop worden ingesprongen. Denk in het eerste geval aan het uitbaggeren en onderhouden van de waterpartijen. In het tweede geval kan er gedacht worden aan het anticiperen op het huidige insectentekort door stukken weide in te zaaien met bijenmengsel. Maar ook een combinatie van beiden komt voor: de vijverpartijen zijn onderdeel van het orginele ontwerp, maar hebben – evenals de monumentale beukenlaan, veel te lijden onder de zeer droge zomers van de afgelopen jaren. Hierop moet geanticipeerd worden.

Dit specifieke onderhoud is niet alleen maar relevant voor 't Slöttelmos maar ook de omgeving. Denk hierbij aan de verbonden waternetwerken, maar ook op de wildstand die een groter leefgebied heeft dan enkel landgoed 't Slöttelmös (Hof Espelo, de Lonnekerberg, en andere gebieden waarmee het Slöttelmös mee in verbinding staat).

In de afgelopen jaren zijn we ook gestart met het omvormen van agrarische gronden naar natuur. Na het extensiveren van het gebruik (geen vee meer, omheining weg) zijn we gestart met het op

natuurlijke wijze zowel laten verschralen al vernatten. Het resultaat daarvan een kruidenrijk grasland wat een enorme diversiteit aan insecten, en daarmee vogels en klein wild aan trekt.

De huidige tendens is ook dat kleinere, versnipperde landgoederen meer gebaat zijn bij particulier beheer dan bij beheer door grote organisaties (als Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Het Landschap, etc.) In de afgelopen jaren zijn ook juist deze landgoederen, die niet direct onderdeel zijn van een groter geheel, verkocht aan particulieren; om zo het beheer en behoud te waarborgen[6].

3. **Door particulier beheer en toezicht garanderen we ook een 'bufferzone' voor de fauna wat leeft in de opengestelde gebieden van Hof Espelo, Vliegveld etc.**

Openstelling van natuurgebieden kan een zekere maatschappelijke meerwaarde hebben, de slogan "Je achtertuin is groter dan je denkt" van 'het Landschap' dekt de lading van deze meerwaarde volledig. Deze slogan geeft echter ook direct de keerzijde van openstelling aan: als bezoekers van opengestelde natuurgebieden zich daar ook gedragen zoals in hun eigen achtertuin, heeft dat effect op de flora en fauna in het betreffende gebied.

Door loslopende honden, geluidsoverlast, afval etc. wordt de natuur ernstig verstoord; flora vertrapt en fauna opgejaagd. En ook als de bezoeker zich aan de regels houdt zorgt hij - onbedoeld - voor verstoring van het gebied. De bezoeker is geen continue factor - de bezoeker is een verstoring in de habitat van het wild.

De ligging maakt dat het Slöttelmös voor veel wild, naast foerageergebied, ook rustgebied is geworden. Een plek om te slapen, maar ook jongen groot te brengen zoals wij in de afgelopen jaren steeds meer zien. De groei van de wildstand is deels te danken aan verschillende initiatieven maar ook het gevolg van openstelling van meerdere gebieden rondom 't Slöttelmös. Waar eerder het vliegveld nog een 'veilige haven' was voor veel wild, is dit sinds de openstelling niet meer het geval.

Onze aanwezigheid op het landgoed is een vaste factor - het wild went hier aan en hun habitat zal hierdoor niet verstoord worden. Sterker nog, de aanwezigheid van fauna is sinds onze aanwezigheid in de recreatiewoning alleen maar (aantoonbaar) toegenomen. Dit zal wellicht als prediken voor eigen parochie klinken, echter is hier bewijslast voor en wordt deze argumentatie wordt o.a. ondersteund door bioloog Gerard Berendsen, kenner van de gebieden rondom het Vliegveld maar vooral van Dassenwerkgroep Twente en stichting Das&Boom.

4. **Openstelling**

Zoals in punt 3 benoemd zijn we terughoudend en enigszins kritisch ten opzichte van permanente openstelling. Echter is er tussen *volledige* en *geen* openstelling veel mogelijk. Denk hierbij een werkbezoeken, educatieve rondleidingen, veldonderzoeken etc. Deze vinden op dit moment al op kleine schaal plaats; eerder genoemde bioloog gebruikt 't Slöttelmös mede als onderzoeksterrein. Daarnaast hebben we een club vogelaars in het verleden toegang verleend om vogels te spotten.

2.2 Privé belangen verder toegelicht.

1. **Behoud (familie-) erfgoed.**

Het landgoed is opgericht en onderhouden door de familie Tattersall. Over een periode van meer dan een eeuw hebben 5 generaties Tattersall het landgoed beheerd en bewaard, de 6e generatie zal dit over enkele decennia overnemen. De huidige en voorgaande generaties zijn hier deels opgegroeid, hebben naast het beheer en onderhoud ook gerecreëerd en genoten van het natuurschoon. Voor alle generaties geldt dat een deel van hun leven op 't Slöttelmös ligt. Het is echt een tastbaar onderdeel

6 https://www.rug.nl/research/kenniscentrumlandschap/mscripties/masterscriptie_willemieke_ottens.pdf

van individuele levens en de familiehistorie.

Het landgoed vervult ook een historische rol in de buurt, bijna iedere ‘noaber’ heeft wel een verhaal wat over ‘t Slöttelmös gaat, van buurjongens die die hier vroeger stiekem op karpers kwamen vissen tot, inmiddels bejaarde boeren, die vee hadden lopen in het weiland van ‘t Slöttelmös wiens dochters hier hun trouwfoto’s hebben laten maken. Noabers hebben ook kenbaar gemaakt dat ze graag zouden zien dat het landgoed in het beheer van de huidige familie blijft.

Het bestaan van het landgoed, en de ervaring met het fenomeen onteigening heeft er ook voor gezorgd dat de familie Tattersall (de 3e generatie, Frits André Tattersall) zich ingezet heeft voor de boeren in de omgeving zodat ze hun boerderijen en landerijen na de oorlog weer terug kregen. De familie ervoer zelf de perikelen omtrent het terug ‘krijgen’ van je eigen - maar door de bezetter, en later door de staat, gevorderde - gronden, soms lang nadat de oorlog al lang was afgelopen. Met kennis en mogelijkheden, en vooral een stuk volhardendheid heeft Frits André Tattersall (grootvader van de huidige eigenaar) er mede voor gezorgd dat zijn buren weer verder konden ‘boeren’ en hun land dus terug kregen. Anno nu zijn veel boerderijen nog steeds in familiebezit van dezelfde families die er voor 1940 woonden en wordt ook dit ‘erfgoed’ letterlijk voortgezet.

Voor ons privé is het landgoed een heel bijzonder bezit wat we koesteren. Het is echter niet aan komen waaien, door een te vroeg overlijden van zijn vader was Frederik al erg jong eigenaar en verantwoordelijk voor ’t Slöttelmös. Het economisch dragerschap heeft nu al een impact op onze persoonlijke situatie, deze impact zal alleen maar groter worden. Zo zal door een wijziging in het bestemmingsplan de WOZ waarde van het landgoed stijgen, en daarmee onze lasten. Daarnaast is het onderhoud een continu kostenposten met soms grote uitschieters bij grotere projecten. Soms is hiervoor subsidie beschikbaar, maar vaak worden deze projecten vanuit privé gelden bekostigt.

2. **Realisatie woonhuis, vernieuwing opstallen**

In het verleden hebben verschillende vormen van bebouwing op ‘t Slöttelmös gestaan. Recreatie- en jachtwoningen die met name in de bezettingsjaren gesneuveld zijn, werden nadien niet direct herbouwd. Dit omdat de prioriteiten van de familie Tattersall destijds lagen bij de wederopbouw van de door bommen vernielde fabriek (Tattersall & Holdsworth NV) als gevolg van het bombardement op de Enschedese binnenstad. Om toch een ‘onderkomen’ te hebben op het landgoed is de voorloper van de huidige woning begin jaren ‘50 gebouwd en in de jaren ‘80 is daar de huidige zomerwoning voor in de plaats gekomen.

Op dit moment bestaat de bebouwing op ‘t Slöttelmös uit een schuur (d.d. +/- 1930, +/- 200m2) en een recreatiewoning (d.d. 1984, +/- 100m2) en enkele opstallen in kapschuurvorm. Om permanente bewoning mogelijk te maken zouden we in plaats van de recreatiewoning een woonhuis willen bouwen met dito bestemming. Daarnaast is het noodzakelijk, omwille van het onderhoud, om de schuur alsmede opstallen te herbouwen en vernieuwen.

Veel voorzieningen zijn al aanwezig: IBA installatie mbt afvoer afvalwater, Gas-water-electra, glasvezel etc. Het enige wat nog ‘ontbreekt’ is het woonhuis.

De huidige woning die er staat is destijds gebouwd als zijnde recreatiewoning en is daar ook voor geschikt, niet voor langdurige permanente bewoning. De ongeschiktheid voor permanente bewoning uit zich in de vorm, de grootte maar vooral ook het gebrek aan duurzaamheid in bouw en daarmee onderhoud. De huidige woning vraagt om veel intensief onderhoud en is slecht geïsoleerd.

Nieuwbouw zou dus absoluut een kwaliteitsimpuls zijn in dezen.

De vorm die de nieuwbouw dan wel verbouw aan zal nemen is, zoals in de inleiding al genoemd, er één die past in het landschap. Daarnaast zal bebouwing niet zichtbaar zijn vanaf buiten het landgoed, anders dan andere initiatieven (zoals de huidige projecten aan de Fokkerweg en 't Vaneker) zal bebouwing op 't Slöttelmös geen inbreuk maken op de landschapscontouren; het gehele landgoed wordt omzoomd door hoge bomen en er is de nodige lage begroeiing die doorkijk blokkeert.

3. Garantie

We hopen met bovenstaand schrijven onze persoonlijke urgentie van het langdurig behoud van het landgoed al voldoende gestalte gegeven te hebben.
We hopen dat de resultaten van inspanningen uit het verleden voldoende garantiezekerheid geven voor u als lezer dat wij als eigenaar het landgoed willen behouden voor de volgende generatie en overgang naar derden zeer onwenselijk is.

Indien er echter twijfel is, of behoefte aan meer zekerheid voor de waarborg van voortzetting van deze familiegronden en het bijbehorende duurzame beheer kunnen we hierover extra garantiestellingen eventueel (notarieel) vastleggen, los van wat al testamentair vastligt.

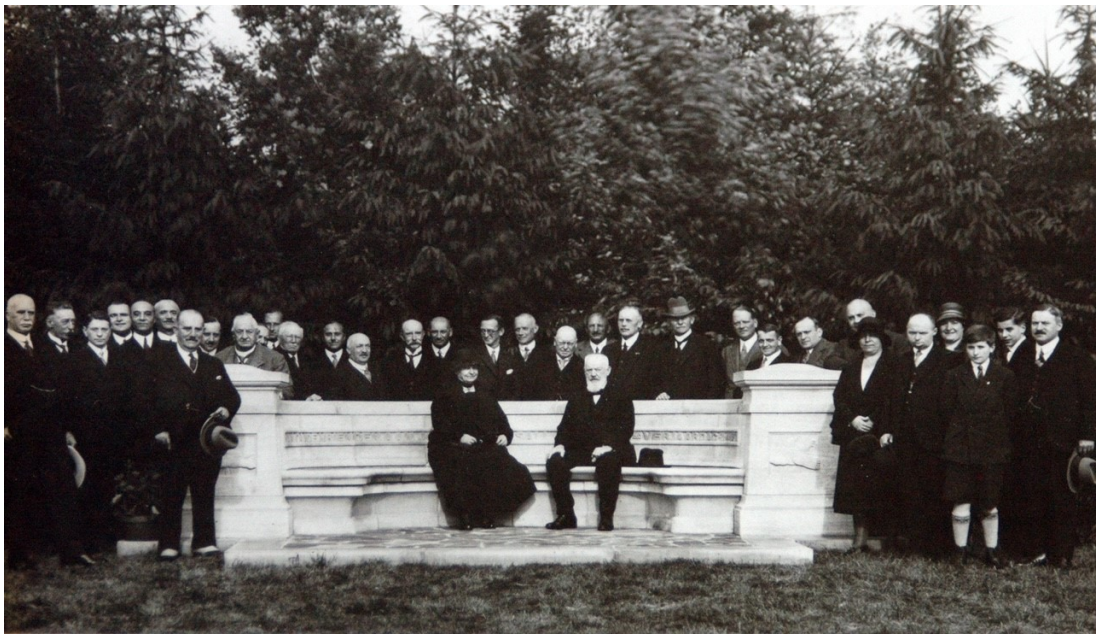
Bosrand, november 2019

Bijlage: Impressie landgoed en ontwikkelingen.

Onderstaand een kleine impressie van de ontwikkelingen zoals ook in dit stuk beschreven. Achtereenvolgens ziet u van een aantal landschapselementen van aanleg en gebruik voor de oorlog, de periode van na de confiscatie en beperkt onderhoud, en de ontwikkelingen sinds de huidige eigenaar het landgoed in beheer heeft. Dit zijn grofweg de periodes 1890 – 1940, 1950-2010, 2010 – heden.

Monumentale Bentheimer zandstenen bank
(ontwerp Karel Müller, die ook het Rijksmuseum Twenthe en Tuindorp 't Lansink heeft ontworpen).

1930

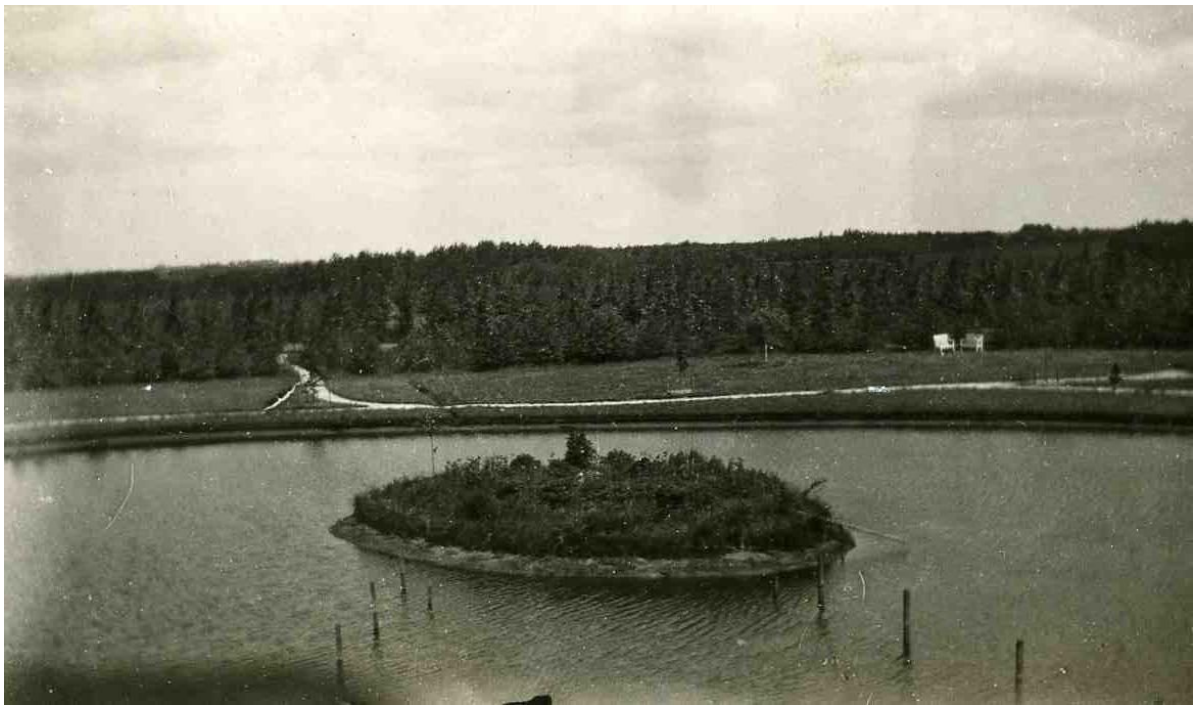
Omstreeks 1980

Omstreeks 2020

‘Eerste’ vijver omstreeks 1920

Voor periodiek onderhoud in 2020

Periodiek onderhoud 2020

Perodiek onderhoud 2022.

Anno 2023

Kikkerpoel omstreeks 2010

Omstreeks 2020

Anno 2023

Schuur: rond 1950

anno 2019

